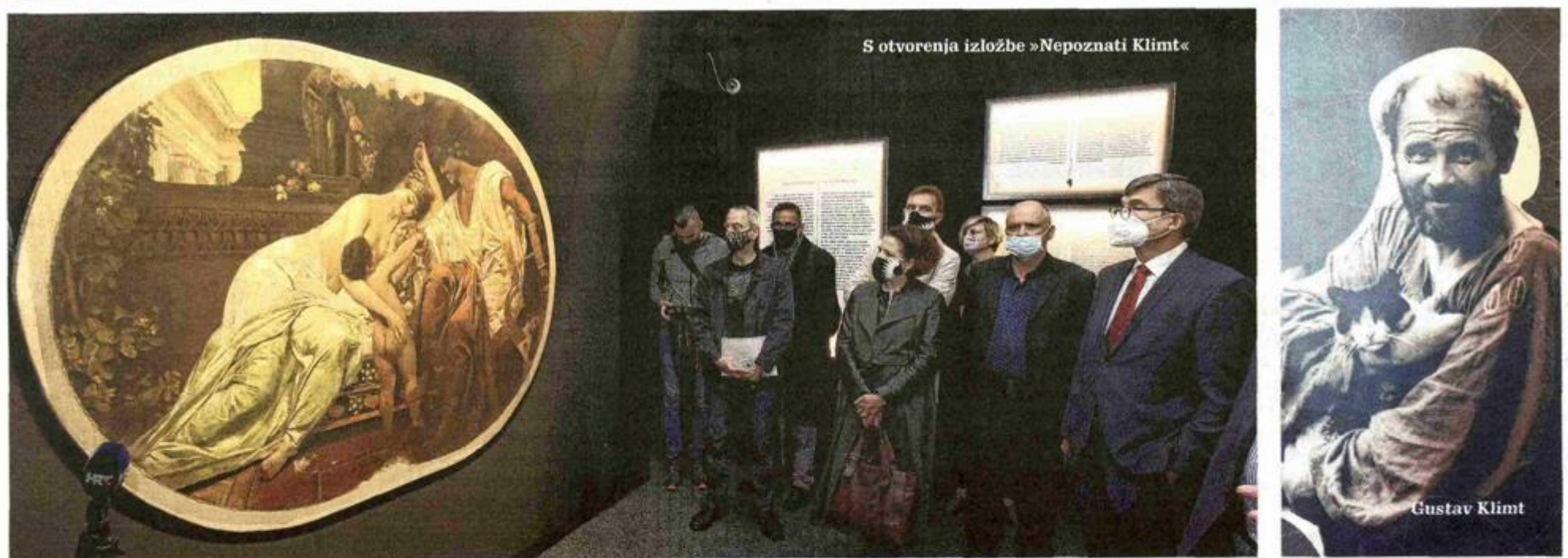

NEPOZNATI KLIMT Dugo iščekivana izložba otvorena je u Palači šećera

Kim CUCULIĆ
 Snimio Marko GRACIN

RIJEKA » Dugo iščekivana izložba »Nepoznati Klimt – ljubav, smrt, ekstaza« postavljena je u Palači šećera i jučer je premijerno predstavljena riječkim novinarima. Podsjetimo, izložba se priprema već nekoliko godina i jedan je od vrhunaca projekta Rijeke EPK 2020. Organizator izložbe je Muzej grada Rijeke, a njezina je autorica Deborah Pustišek Antić. Kao što je poznato, izložba ima u fokusu originalne slike Gustava i Ernsta Klimta te njihova prijatelja Franza Matscha, nastale da bi se ukrasilo interijer riječkog kazališta u danima njegova otvaranja 1885. godine. Slike su na izložbi postavljene tako da prizivaju kazališno ozračje. Premda je izložba prvotno zamišljena mnogo opsežnije, uslijed pandemijskih okolnosti na kraju je reducirana na devet slika, ali ima tu i zanimljivih multimedijских sadržaja.

Radovi bečkih umjetnika

Riječ je o radovima trojice bečkih umjetnika, braće Gustava i Ernsta Klimta te njihova suradnika i prijatelja Franza

U fokusu originalne slike braće Gustava i Ernsta Klimta te Franza Matscha

Premda je izložba prvotno zamišljena mnogo opsežnije, uslijed pandemijskih okolnosti na kraju je reducirana na devet slika, ali ima tu i zanimljivih multimedijских sadržaja

Matscha, naslikanim za dekoriranje interijera HNK-a Ivana pl. Zajca u Rijeci. Tri slike Ernsta Klimta nalazile su se na restauraciji u Odjelu za štafelajno slikarstvo Hrvatskoga restauratorskog zavoda u Zagrebu, dok se šest slika - radovi Gustava Klimta i

Franza Matscha - obnavljalo u riječkom odjelu Hrvatskoga restauratorskog zavoda.

Sada se te slike izložene u Palači šećera mogu prvi put nakon 136 godina vidjeti s publici »normalne« udaljenosti, dakle pred sobom, u razini očiju. Posljednji put

je to bilo moguće na izložbi organiziranoj u Beču 1885. godine, a zatim su se mogle gledati samo iz udaljenosti, iz gledališta riječkog kazališta.

Kako je ovim povodom kazao ravnatelj Muzeja grada Rijeke Ervin Dubrović, drago mu je što može svjedočiti

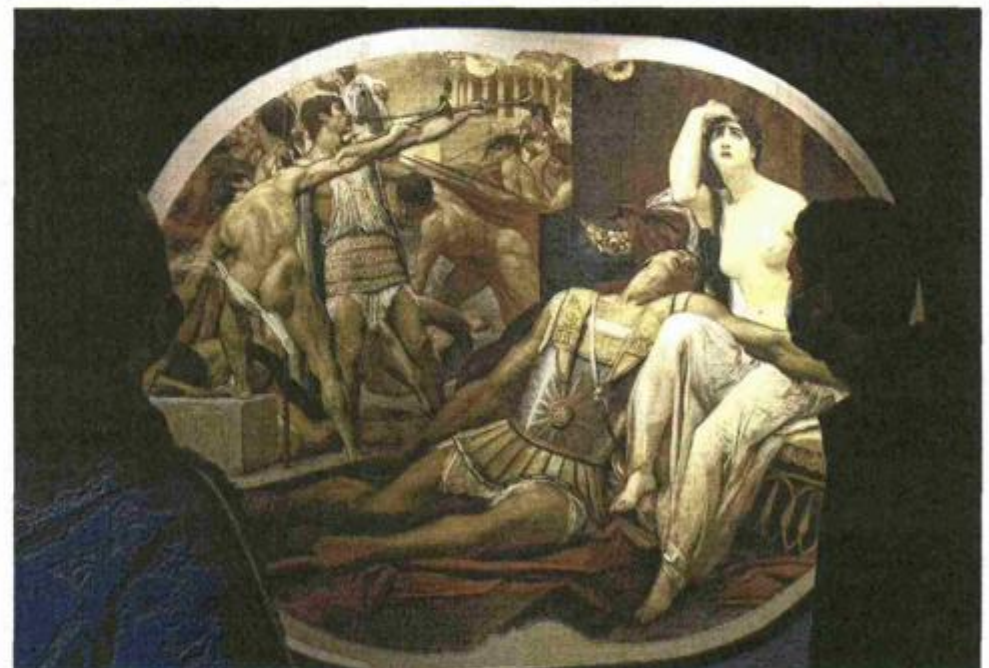
završetku projekta koji je trajao nekoliko godina.

- Pandemijska je nažalost viša sila da se izložba nije mogla napraviti u zamišljenom obliku. Trebala su nam stići djela iz Austrije i Rumunjske, no na kraju su izložena samo riječka djela - devet reprezentativnih

slika iz HNK-a Ivana pl. Zajca. Posebna je vrijednost i iznimno opsežan i temeljit, vizualno atraktivan katalog koji prati izložbu. Riječ je o iznimno velikom projektu, na kojemu se radilo usporedno s preseljenjem Muzeja grada Rijeke u Palaču šećera. Ovom

Ivan Šarar, Josef Markus Wuketich, Deborah Pustišek Antić i Vojko Obersnel

Sada se slike prenesene iz kazališta mogu vidjeti izbliza

Posebno, »kazališno« osvjetljenje i ugodaj

predstavlja jedan od vrhunaca projekta Rijeka EPK 2020

prilikom zahvalio bih svima koji su sudjelovali u realizaciji izložbe – uz desetak stručnjaka, tu su i dizajner glavne koncepcije, dizajneri multimedijских i dokumentarnih sadržaja, kao i tehnička ekipa. Tu je bitna i široka europska komponenta, okupljanje stručnjaka različitih profila iz Austrije, Hrvatske, Slovenije, Italije i Rumunjske – istaknuo je Dubrović.

Autorica izložbe Deborah Pustišek Antić podsjetila je da je ovaj projekt začeo još 2014. godine.

Nove spoznaje

- Od devet izloženih slika sedam ih je bilo potpisano i sve do izložbe nismo znali tko je autor dviju nepotpisanih slika. Stručnjaci su ustanovili da je autor tih slika Ernst Klimt. Nakon što su slike 2018. godine demontirane sa svoda kazališta, restauratorska istraživanja pokazala su da se ne radi o uljima na platnu kao što se mislilo, već je riječ o temperama kojima su autori imitirali zidno slikarstvo. Nije poznato jesu li braća Klimt i Franz Matsch bili u Rijeci, a sve ukazuje da su njihove slike nastale u Beču. Svi radovi pokazuju profesionalnu zrelost trojice umjetnika. Tri slike Gustava Klimta predstavljaju stilski prevrat u njegovom radu i najavljuju novo razdoblje secesije – upoznala

je prisutne Pustišek Antić.

Na otvorenje izložbe »Nepoznati Klimt – ljubav, smrt, ekstaza« u Rijeku je stigao austrijski veleposlanik u Republici Hrvatskoj dr. Josef Markus Wuketich, koji je izrazio zadovoljstvo što Muzej grada Rijeke predstavlja djela Gustava Klimta – jednog od najznačajnijih predstavnika austrijskog slikarstva krajem 19. i početkom 20. stoljeća. Obratila se i direktorica Rijeke 2020 Irena

europskim partnerima. Rijeka – EPK završava 30. travnja, ali se brojni programi nastavljaju. Ostvareno je veliko materijalno i nematerijalno nasljeđe u godini koja će biti upisana u povijest – istaknula je Kreagar Šegota.

Iz neposredne blizine

Riječki gradonačelnik Vojko Obersnel kazao je da su ove slike već više od 130 godina

trajao mnogo dulje – zaključio je Obersnel.

Nakon protokola otvorenja uzvanici i novinari uputili su se u razgled izložbe. Na izložbi se mogu vidjeti samo tri Klimtove originalne slike, kao i tri slike njegova brata Ernsta i tri slike Franza Matscha. Tri slike nose potpis Gustava Klimta (»Sv. Cecilija«, »Antonije i Kleopatra« te »Orfej i Euridika«), tri njegova brata Ernsta Klimta (»Alegorija kazališne umjetnosti«, »Genij

Restauratorski zahvati

Slike su na svodu riječkog kazališta bile na udaru vode što je curila kroz krov i ostavljala tamne mrlje, također visokih temperatura reflektora za osvjetljavanje scene, na njima su se taložili atmosferska prašina i masne čestice čađe, a postala su vidljiva i sve tamnija mjesta retuširanja učinjena tijekom prijašnje restauracije. Stanju nije pomogla ni činjenica da je svih devet slika imalo na rubovima rupe nastale pribijanjem čavlima na strop gledališta. Prva tako načinjena oštećenja nastala su već u postavljanju slika 1885. godine, kada su one dopremljene u Rijeku, izrezane na odgovarajući format i montirane u interijer.

Najviše oštećenom zbog takvih događaja pokazala se slika Gustava Klimta »Sv. Cecilija«. Ona se razlikuje od ostalih finijim platnom, zbog toga i finijom, osjetljivijom teksturom površine. Delikatan posao započeo je 2018. skidanjem slika s njihovih izvornih mjesta na stropu iznad gledališta, oko raskošnog lusteru, te s proscenija i susjednih loža. Slike su tada zamijenjene fotografijama. Restauratorski zahvati što su uslijedili potrajali su do studenoga 2020. godine. Obavili su ih Ana Rušin Bulić i Goran Bulić u Rijeci, te Slobodan Radić u Zagrebu.

Kregar Šegota, koja je kazala da je izložba »Nepoznati Klimt« zadnja izložba u sklopu programa Europske prijestolnice kulture, a podsjetila je i da je od početka ove godine u okviru EPK-a postavljeno desetak izložaba.

- Izložba »Nepoznati Klimt – ljubav, smrt, ekstaza« svjedoči o baštini u Rijeci. Predstavljanje umjetnika svjetskog glasa prilika je za daljnju promociju Rijeke, a treba naglasiti i značajnu međunarodnu suradnju koja je ostvarena s

u Rijeci, ali da ih sada prvi put imamo priliku vidjeti iz neposredne blizine.

- Ova djela svjedoče da je Rijeka uvijek bila orijentirana prema kulturi i multikulturalnosti. Također bih naglasio da bez projekta EPK-a ne bi bilo ni ove izložbe ni Palače šećera. Bivši industrijski kompleks »Bencić« pretvara se u pravi umjetnički kvart i to je jedno od nasljeđa Rijeke – Europske prijestolnice kulture. Da nije bilo EPK-a, taj bi proces

s trubljom« i »Genij s košarom cvijeća«, a tri suradnika i prijatelja Franza Matscha (»Alegorija ljubavne poezije«, »Alegorija plesa« i »Alegorija komične opere«). U Palači šećera svaki od trojice umjetnika za svoje radove dobio je posebnu izložbenu dvoranu.

Za izložbu je pripremljena posebna scenografija koja se proteže kroz šest dvorana Palače šećera posvećenih Klimtu i njegovoj družbi. U tri su prostorije njihove slike, a u tri preostale su projekcije s

Suvremeni dizajn

Dizajn postava i interaktivne projekcije potpisuje dizajner Klaudio Cetina. Naravno, osmišljen postav, s posebnom rasvjetom i zvučnom kulisom podrška je slikama. Njima su pridružene multimedijске, interaktivne projekcije s radovima Gustava Klimta iz njegove kasnije, postriječke faze. Riječ je o snimkama djela koja se čuvaju u austrijskim i rumunjskim muzejima. Jedna interaktivna projekcija namijenjena je mladoj publici. Ona povezuje Klimtove kazališne slike, uključujući studije i crteže za pojedine riječke slike, s riječkim kulturnim nasljedem i širim

povijesno-kulturnim kontekstom. Druga donosi kontrapunkt mladenačkom javnom opusu govoreći o kasnijoj stvaralačkoj fazi slikara. Tu se može vidjeti niz erotskih crteža kojima je dodatno zagolicao zanimanje suvremenika za svoj rad.

U Muzej je stigao i izložbeni katalog, s tekstovima 15 vodećih domaćih i međunarodnih poznavatelja djela Gustava Klimta. Naglasak je na njegovoj ranijoj umjetničkoj fazi, što znači da tekstovi dobrim dijelom govore o utjecajima slikarskih početaka Gustava Klimta na autorski prevrat koji je uslijedio nakon riječke epizode i smatra se jednim od najrevolucionarnijih u povijesti umjetnosti.

Izdanje nudi priču o Klimtu na 235 stranica, bogato je ilustrirano i pojavljuje se u dvjema jezičnim varijantama, hrvatskoj i engleskoj. Slikovni prilozi ne donose prikaze samo riječkih slika, već ujedno djela koja pokazuju utjecaje prethodnika i suvremenika na stilski razvoj najpoznatijeg od trojice slikara koji su u 19. stoljeću ukasili svod riječkoga kazališta.

Izložba »Nepoznati Klimt« otvorena je do 20. listopada.

RASVJETA I ZVUČNA KULISA

Dizajn postava i interaktivne projekcije potpisuje dizajner Klaudio Cetina. Naročito osmišljen postav, s posebnom rasvjetom i zvučnom kulisom podrška je slikama